

STOROSIOS ŽARNOS VĖŽIO prevencinė programa

♦ Kam skirta?

Vyrams ir moterims nuo 50 m. iki 74 m.
(imtinai).

♦ Į ką reikia kreiptis?

Į sveikatos priežiūros įstaigą, prie kurios esate prisirašę.

♦ Kaip dažnai reikia tikrintis?

Kartą per 2 metus.

♦ Koks tyrimas atliekamas?

Slapto kraujavimo išmatose (iFOBT) testas.

♦ Kas praneša tyrimų rezultatus?

Šeimos gydytojas. Jis supažindina su tolesne profilaktika. Jei testo rezultatas neigiamas – pacientas sveikas, jei rezultatas teigiamas – šeimos gydytojas išduoda siuntimą konsultuotis pas gydytoją specialistą. Prireikus gydytojas specialistas atlieka kolonoskopiją ir (ar) biopsiją.

Jei iFOBT testo rezultatas teigiamas, tačiau gydytojas specialistas nustato, kad storojoje žarnoje pakitimų nėra, pacientas iš naujo tiriamas ne anksčiau nei po 10 metų.

Visos prevencinės programos yra skirtos nustatyto amžiaus pacientams. Tačiau jeigu jaučiatės blogai, bet nepatenkate į nustatyto amžiaus grupę, kreipkitės į šeimos gydytoją. Jis paskirs atlikti būtinus tyrimus ir, jei reikia, išduos siuntimą konsultuotis pas gydytoją specialistą.

BŪTINA
ŽINOTI

Daugiau informacijos:

ligoniukasa.lrv.lt

Rūpimus klausimus kviečiame teikti:

@ info@vlk.lt +370 5 232 2222

Valstybinė ligonių kasa

Apie ligų prevencijos
programas

Lietuvoje vykdomos **5 ligų prevencijos programos**, kurių įgyvendinimo išlaidas ligonių kasa kompensuoja Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšomis. Pagal šias programas privalo muoju sveikatos draudimu apdrausti gyventojai gali nustatyti dažnumu nemokamai pasitikrinti dėl **gimdos kaklelio, krūties, prostatos ir storosios žarnos vėžio**, taip pat dėl **širdies ir kraujagyslių ligų**.

ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGŲ prevencinė programa

♦ Kam skirta?

Vyrams ir moterims nuo 40 m. iki 60 m. (imtinai).

♦ Į ką reikia kreiptis?

Į sveikatos priežiūros įstaigą, prie kurios esate prisirašę.

♦ Kaip dažnai reikia tikrintis?

Nustačius:

- labai didelę riziką – po 1 metų,
- didelę riziką – po 2 metų,
- mažą ar vidutinę riziką – po 4 metų.

♦ Koks tyrimas atliekamas?

Šeimos gydytojas atlieka įvairius tyrimus, pavyzdžiui, lipidogramą, elektrokardiogramą, nustato gliukozės ir kreatinino koncentraciją ir kt. Pagal tyrimų rezultatus įvertinama paciento rizika sirgti širdies ir kraujagyslių ligomis. Rizika gali būti maža, vidutinė, didelė arba labai didelė.

Nustačius labai didelę riziką sirgti širdies ir kraujagyslių ligomis, šeimos gydytojas išduoda siuntimą pas gydytoją kardiologą išsitiirti išsamiau.

♦ Kas praneša tyrimų rezultatus?

Šeimos gydytojas. Jis supažindina su tolesne profilaktika. Jei nustatoma didelė arba labai didelė rizika sirgti širdies ir kraujagyslių ligomis, pacientui sudaromas

pirminės prevencijos priemonių planas. Po 6 mėnesių pacientas pakartotinai turi apsilankyti pas šeimos gydytoją. Jis įvertina, kokių rezultatų pasiekė pacientas laikydamasis plano, prireikus jį koreguoja.

GIMDOS KAKLELIO VĖŽIO prevencinė programa

♦ Kam skirta?

Moterims nuo 25 m. iki 59 metų (imtinai).

♦ Į ką reikia kreiptis?

Į sveikatos priežiūros įstaigą, prie kurios esate prisirašę. Kvietimo pasitikrinti galite sulaukti ir iš koordinacinio centro, kuris kviečia dalyvauti ligų prevencijos programoje.

♦ Kaip dažnai reikia tikrintis?

- 25–34 m. (imtinai) moterims – kartą per 3 metus;
- 35–59 m. (imtinai) moterims – kartą per 5 metus.

♦ Koks tyrimas atliekamas?

Moterims nuo 25 m. iki 34 m. (imtinai) atliekamas citologinio tepinėlio tyrimas ikivėžiniams pakitimams nustatyti, o moterims nuo 35 m. iki 59 m. (imtinai) – aukštos rizikos žmogaus papilomos viruso (ŽPV) tyrimas. Jei ŽPV tyrimo rezultatas teigiamas, iš to paties mėginio atliekamas gimdos kaklelio citologinio tepinėlio skystyje terpeje tyrimas.

♦ Kas praneša tyrimų rezultatus?

Šeimos gydytojas. Jis supažindina su tolesne profilaktika. Jeigu atlikus tyrimus nustatoma pakitimų, moteris siunčiama konsultuotis pas gydytoją akušerį ginekologą.

KRŪTIES VĖŽIO prevencinė programa

♦ Kam skirta?

Moterims nuo 45 iki 74 metų (imtinai).

♦ Į ką reikia kreiptis?

Į sveikatos priežiūros įstaigą, prie kurios esate prisirašę. Kvietimo pasitikrinti galite sulaukti ir iš koordinacinio centro, kuris kviečia dalyvauti ligų prevencijos programoje.

♦ Kaip dažnai reikia tikrintis?

Kartą per 2 metus.

♦ Koks tyrimas atliekamas?

Mamografinis krūtų tyrimas. Mamogramą įvertina šią paslaugą teikianti gydymo įstaiga.

♦ Kas praneša tyrimų rezultatus?

Šeimos gydytojas. Jis supažindina su tolesne profilaktika. Jeigu atlikus minėtą tyrimą nustatoma pakitimų, moteris siunčiama konsultuotis pas gydytoją specialistą.

PROSTATOS VĖŽIO prevencinė programa

♦ Kam skirta?

Vyrams nuo 50 m. iki 69 m. (imtinai) ir vyrams nuo 45 m., jei sirgo tėvas ar brolis.

♦ Į ką reikia kreiptis?

Į sveikatos priežiūros įstaigą, prie kurios esate prisirašę.

♦ Kaip dažnai reikia tikrintis?

Kas 2 arba 5 metus – kaip skiria gydytojas, atsižvelgdamas į paciento amžių ir tyrimo rezultatus.

♦ Koks tyrimas atliekamas?

Kraujo tyrimas, kuris parodo prostatos specifinio antigeno (PSA) koncentraciją kraujyje.

♦ Kas praneša tyrimų rezultatus?

Šeimos gydytojas. Jis supažindina su tolesne profilaktika. Jei PSA kiekis viršija normą, šeimos gydytojas siunčia pacientą konsultuotis pas gydytoją urologą. Gydytojas urologas prireikus atlieka priešinės liaukos biopsiją.